

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **P. A.**, zastoupený JUDr. Ing. Janem Kotletem, advokátem se sídlem Krajinská 251/16, České Budějovice, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 24. 6. 2015, č. j. 10 Az 1/2015 - 43,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Českých Budějovicích rozsudkem ze dne 24. 6. 2015, č. j. 10 Az 1/2015 - 43, zamítl žalobu podanou žalobcem (dále jen „stěžovatel“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 9. 12. 2014, č. j. OAM-267/ZA-ZA14-2014, kterým ministerstvo rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany stěžovateli podle ust. § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu ust. § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost tedy bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatele v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedl, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud jeho kasační stížnost věcně projednat.

K námitce týkající se vydírání stěžovatele v zemi původu, které představuje hrozbu azylově relevantního pronásledování, Nejvyšší správní soud uvádí, že posouzením ochrany před potížemi se soukromými osobami se již mnohokrát zabýval, např. v rozsudku ze dne 30. 6. 2005, č. j. 4 Azs 440/2004 – 53. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku vyslovil, že *„(p)otíže se soukromými osobami v domovském státě, spočívající např. ve vyhrožování, vydírání apod. nelze považovat bez dalšího za důvody pro udělení azylu. Za pronásledování se považuje obrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak, nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním.“* Dále lze odkázat na rozsudky ze dne 18. 12. 2003, č. j. 6 Azs 45/2003 – 49, ze dne 31. 3. 2004, č. j. 6 Azs 41/2004 – 67, a ze dne 26. 8. 2004, č. j. 5 Azs 187/2004 – 49, č. 401/2004 Sb. NSS.

Opakovaně se Nejvyšší správní soud také zabýval otázkou dostupnosti vnitrostátní ochrany v případě pronásledování soukromými subjekty. Z jeho konstantní judikatury, např. z rozsudků ze dne 16. 9. 2008, č. j. 3 Azs 48/2008 – 57, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 – 62, vyplývá, že v případě pronásledování soukromými osobami se postižená osoba musí vždy obrátit nejprve se žádostí o pomoc na vnitrostátní orgány v zemi původu, pokud není zjevné, že tyto orgány nejsou schopny či ochotny účinnou ochranu poskytnout. V případě stěžovatele se o tuto situaci nepochybně nejedná, neboť měl možnost obrátit se na místní policejní orgány, což po prvotních výhružných telefonátech také učinil. Ze stěžovatelem sdělených informací vyplývá, že policie zahájila vyšetřování a činila i potřebné úkony. Stěžovatel však poté, co měl být fyzicky napaden ozbrojenou skupinou osob, se na policii už neobrátil a svoji situaci řešil útekem ze země. Nedůvěra stěžovatele v činnost kosovské policie přitom není relevantním argumentem pro zpochybnění dostupnosti ochrany občanů Kosovské republiky v případě, že jsou vystaveni vydírání či vyhrožování. V tomto kontextu je možné poukázat i na rozsudek ze dne 29. 3. 2004, sp. zn. 5 Azs 7/2004, ve kterém Nejvyšší správní soud uvedl, že pouhá nedůvěra občana ve státní instituce zdůvodňovaná tvrzením, že nejsou schopny jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu. Navíc je

pokračování

třeba poukázat na to, že pokud nebyl stěžovatel s postupem policie spokojen, mohl se obrátit na nezávislý policejní inspektorát a policejní disciplinární komisi (viz „Kosovo - Zpráva o pokroku 2013 – Policie“, vydaná Evropskou komisí dne 16. 10. 2013). Stěžovatel však k ochraně svých práv žádné z uvedených možností, které nabízí právní řád jeho země původu, nevyužil. Ze zjištěných skutečností tak nelze v žádném případě dovozovat, že by státní orgány Kosovské republiky odmítaly či nebyly schopny stěžovateli poskytnout adekvátní pomoc.

Namítal-li stěžovatel, že krajský soud vycházel pouze z oficiálních zpráv, které obsahují jen obecné informace o společensko-politické situaci v Kosovu a nevypovídají nic o tom, jaký bude mít jeho případný nucený návrat do země původu dopad na jeho osobu. Nejvyšší správní soud konstatuje, že se obecně k používání informací o zemi původu již vyjádřil v usnesení ze dne 2. 9. 2010, č. j. 1 Azs 22/2010 – 74, tak, že „*při používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. Kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI, G.: Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU, Budapest, 2007)*“. V daném případě má Nejvyšší správní soud za to, že jak zdroje, tak zjištěné informace, z nichž krajský soud vycházel, splňují všechny výše uvedené požadavky.

Stěžovatel dále namítal, že jeho případný návrat do země původu by byl v rozporu s mezinárodními závazky České republiky, konkrétně s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“). Poukázal přitom na skutečnost, že v České republice žije na základě povolení k trvalému pobytu jeho manželka a nezletilý syn, ke kterým má silné citové vazby. Ve vztahu k této stížní námitce Nejvyšší správní soud odkazuje na svou judikaturu, např. usnesení ze dne 8. 1. 2009, č. j. 2 Azs 66/2008 - 52, a rozsudek ze dne 21. 5. 2010, č. j. 6 Azs 5/2010 – 57 s tím, že trvalý pobyt manželky a stěžovatelova nezletilého syna na území České republiky není důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou taxativně stanoveny v zákoně o azylu, z něhož vyplývá, že mezinárodní ochrana se uděluje především z důvodů pronásledování či hrozby vážné újmy v zemi původu žadatele. Tím, že stěžovateli nebyla udělena doplňková ochrana, nebylo porušeno jeho právo na respektování soukromého a rodinného života, neboť stěžovateli nic nebrání v tom, aby toto právo realizoval se svou manželkou a nezletilým synem ve své vlasti. Čl. 8 Úmluvy totiž neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich společného pobytu a umožnit jim přenést si rodinný život na území daného státu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 9 Azs 7/2011 - 67). Tyto výjimečné okolnosti nebyly v případě stěžovatele prokázány.

Pokud stěžovatel hodlá realizovat své právo na rodinný život na území České republiky, nezbavuje ho to povinnosti dodržovat pravidla stanovená pro pobyt cizinců v České republice, přičemž i v případě, že nejsou naplněny podmínky pro udělení azylu, zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů zákon o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů, poskytuje možnosti legalizace pobytu na území České republiky. V tomto kontextu lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003 - 47, v němž je uvedeno, že „*poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu cizince na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytů cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR*“.

Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní

soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele.

Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatele nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Výrok o nákladech řízení se opírá o ust. § 60 odst. 3 věta první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. srpna 2015

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu